

Grote problemen voor zeevogels in de noordelijke Noordzee

In de vorige Nieuwsbrief berichtten we al over de grote problemen die de zeevogels in Schotland bij het broeden ondervonden in 2004. *British Birds* (97: 484-485) komt met een overzicht, waaruit blijkt dat de problemen zich uitstrekken van Shetland en Orkney tot diep naar het zuiden van de Schotse oostkust. Soorten die vooral afhankelijk zijn van zandspiering voor het voeren van hun jongen zijn het zwaarst getroffen: noordse sterns, drieteenmeeuwen en zeekoeten, maar ook de noordse stormvogels en de grote en kleine jagers deden het uitgesproken slecht. Soorten die minder van zandspiering afhankelijk zijn (aalscholver en kuifaalscholver) of die zeer verre foerageervluchten kunnen maken (jan van gent) deden het aanzienlijk beter. Curieus is dat alken ook goede broedresultaten gehad lijken te hebben. Op de ICES website is te lezen, dat de hoeveelheid zandspiering in de Noordzee is gedaald van 1.8 miljoen ton (waarvan overigens door de industrievisserij zo'n 1 miljoen ton jaarlijks werd opgevist) nog slechts een geschatte 350.000 ton over is. Het quotum schijnt 826.000 ton te zijn, dat wordt dus schrapen. Intussen voeren noordse sterns hun jongen zeenaalden in plaats van zandspierungen. De jonge sterns stikken hier nogal eens in (als ze al niet van de honger doodgaan) en sommige opzichters van vogelreservaten "redden" de kuikens door deze vissen, die als stokjes uit hun keel steken, dan maar te verwijderen...

Plastic eendenplaag?

In Noord-Holland, op Texel, Vlieland en aan de Friese kust spoelden in september en oktober opeens "overall" plastic gele badeendjes aan, in totaal kwamen we er, inclusief een allerlaatste november-TeXelaar, 18 op het spoor. Meteen werd gedacht aan de eendjes die al jaren in de Grote Oceaan rondrijven en waarvan er een paar ook de Atlantische Oceaan hebben bereikt (een stranding op IJsland): er staat een beloning van \$ 100 op de eerste vondst in onze streken. Zoveel tegelijk was wel heel toevallig en al snel bleek het type eendje verkeerd. De eendjes waren voorzien van een lang en een kort nummer dat er met zwarte viltstift op was geschreven, steeds in het zelfde handschrift. Dat pleitte ook tegen een west-Amerikaanse herkomst. Een zoektocht op internet (probeer: yellow duck) leerde dat wereldwijd allerlei (meest Rotary en Lions) verenigingen de gewoonte hebben om *duck races* te organiseren voor het goede doel.



Ze zijn er in vele varianten maar meestal worden een paar honderd of duizend eendjes tegelijk in een of ander riviertje gekieperd en er een stuk benedenstrooms weer uitgevist, waarbij de voorste wint. Vandaar die korte nummers: dat waren de individuele volgnummers. Het lange nummer was op alle eenden (soms nog maar slechts gedeeltelijk leesbaar) hetzelfde en dit bleek een Engels telefoonnummer te zijn. Uiteindelijk bleken de eendjes in juni 2004 in zee te zijn uitgezet door de burgemeester van het vissersdorpje Polperro in Cornwall (zuid Engeland) als publiciteitsstunt. Jaarlijks houdt men daar een festival van de zee, met een *duck race* voor 500 badeendjes. Dit jaar werd een nieuwe voorraad aangeschaft en de oude werden dus in zee uitgezet, zo'n 750 van de plaats waar ze strandden.

Drie van de badeendjes die op Vlieland aanspoelden.

Foto: Adele Graaff.

Lees *Marine Ornithology* – en je kunt er ook in publiceren

Ofschoon *Atlantic Seabirds* hét tijdschrift is van de NZG en van de *Britse Seabird Group* ondersteunen deze beide organisaties ook *Marine Ornithology*. Dit internationale zeevogeltijdschrift wordt twee keer per jaar uitgegeven door de *African Seabird Group*, de *Pacific Seabird Group (PSG)*, de *Australasian Seabird Group*, de *Seabird Group (U.K.)*, en de Nederlandse Zeevogelgroep. Het tijdschrift publiceert artikelen en korte bijdragen (doorgaans niet meer dan drie pagina's lang) en boek-website- en software-besprekingen over alle aspecten betreffende zeevogels en mariene ornithologie. Sinds 2001 wordt *Marine Ornithology* zowel gedrukt als elektronisch gepubliceerd; zie <http://www.marineornithology.org>. Op de website zijn ook instructies voor auteurs te vinden. Auteurs behoeven geen lid van de dragende organisaties te zijn en alle bijdragen (behalve boekbesprekingen) worden door onafhankelijke reviewers gerefereerd. Tot dusverre waren de meeste ingestuurde artikelen het resultaat van onderzoek op het Zuidelijk Halfrond of in de Nieuwe Wereld. Als Europese redacteur zou ik graag meer van dit gedeelte van de wereld zien verschijnen en daarom wil ik hierbij een oproep plaatsen om geschikte bijdragen van Europees onderzoek (lieft elektronisch) via mij aan *Marine Ornithology* aan te bieden. Bijdragen die over kustgebonden soorten handelen of die bijzonderheden over meeuwen, sterns, aalscholvers en pelikanen in het binnenland meedelen worden eveneens overwogen. Auteurs van bijzondere bespiegelingen of commentaren over belangrijke onderwerpen in de mariene ornithologie worden eveneens aangemoedigd hun stukken aan te bieden.

**Rob Barrett, Editor, Zoology Department, Tromsø University Museum,
University of Tromsø, NO-9037 Tromsø, Noorwegen. Rob Barrett: robb@tmu.uit.no.**